



ข่าวสาร ด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ



ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒๒๒ ประจำเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้เครื่องสำอาง

การเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้เครื่องสำอาง อาการเหล่านี้มักเกิดขึ้นกับผิวที่สัมผัสกับเครื่องสำอาง เรียกว่า ผิวหนังอักเสบจากการสัมผัส (contact dermatitis) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะการเกิดปฏิกิริยาที่เกิดขึ้น ได้แก่



1. ผิวหนังอักเสบจากการสัมผัสซึ่งเกิดจากการระคายเคือง (Irritant Contact Dermatitis)

- พบได้ทั่วไปและอาจเกิดขึ้นได้กับทุกคนที่สัมผัสกับสารที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง ขึ้นกับชนิดและความเข้มข้นของสาร
- อาการที่แสดงได้แก่ ผิวหนังมีอาการผิวหนังแดง แสบร้อน ไหม้ ผื่นคัน ผิวหนังลอก
- เกิดที่ผิวหนังบริเวณที่สัมผัสกับสารก่อระคายเคือง ผิวหนังบริเวณที่บอบบาง เช่น เปลือกตา ผิวแห้งแตก จะมีโอกาสเกิดการอักเสบได้ง่าย
- ระยะเวลาการเกิดระคายเคืองแตกต่างกันหลากหลาย ถ้าสัมผัสกับสารก่อระคายเคืองชนิดรุนแรง มีความเข้มข้นสูง เช่น น้ำหอม ระยะเวลาที่แสดงอาการอาจเป็นนาทีถึงชั่วโมง แต่ถ้าเป็นสารก่อการระคายเคืองชนิดที่ไม่รุนแรง เช่น สบู่ อาจแสดงอาการภายหลังสัมผัสเป็นวันหรือเป็นสัปดาห์

2. ผิวหนังอักเสบจากการสัมผัสซึ่งเกิดจากการแพ้ (Allergic Contact Dermatitis)

- พบในเฉพาะบางคนที่มีแพ้สารบางอย่างในผลิตภัณฑ์ ซึ่งกระตุ้นให้เกิดปฏิกิริยาภูมิแพ้ของร่างกายต่อสารที่สัมผัส
- สารในเครื่องสำอางที่มักก่อภูมิแพ้ส่วนใหญ่ได้แก่ น้ำหอม สารกันเสีย น้ำยาย้อมผม (*p*-Phenylenediamine)
- อาการที่แสดงได้แก่ ผิวหนังบวมแดง คัน บริเวณที่พบการแพ้อยู่ได้แก่ ใบหน้า ริมฝีปาก ตา หู และคอ
- โดยทั่วไปมักเกิดขึ้นบริเวณที่สัมผัสกับสารนั้น หรือบางครั้งอาจลามไปนอกบริเวณที่สัมผัสได้
- การแสดงอาการอาจใช้เวลาตั้งแต่ 7-10 วัน หรือบางคนอาจแสดงอาการได้ล่าช้าเป็นเดือนหรือเป็นปีหลังการสัมผัสสาร

ถ้าพบอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้เครื่องสำอางให้หยุดใช้ทันที และหากมีอาการรุนแรงควรปรึกษาแพทย์

เอกสารอ้างอิง :

1. Contact Dermatitis. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.si.mahidol.ac.th/th/division/ophs/admin/knowledges_files/84_34_1.doc (วันที่สืบค้นข้อมูล 18 ตุลาคม 2561).
2. ศุภจิน ตันวิเชียร. เครื่องสำอางที่ใช้ในชีวิตประจำวัน. ระบุเรื่องยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สันติศิริกรพิมพ์; 2550. 226-227.

ผู้ตั้งบทความ : ญญ.ธมลวรรณ ผลประเสริฐ E-mail : vck_rx@hotmail.com



กองเภสัชกรรม สำนักงานนาย กรุงเทพมหานคร ๓๒๐ ม.๖ ซ.เคหะชุมชนท่าทราย แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐
โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๘๗๘๒ ต่อ ๓๐๓, โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๖๘๕๒

